

SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SPECJALNEGO OŚRODKA
SZKOLNO-WYCHOWAWCZEGO
W TOMASZOWIE MAZ.
NA LATA 2024/2026

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737).
2. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7.09.1991 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 750).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 lutego 2023 r. zmieniające rozporządzenie z 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
4. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz 1280 oraz 2022 r. poz. 1594).
5. Obwieszczenie MEN z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz.1449).
6. Konwencja Praw Dziecka.
7. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
8. Ustawa – Karta Nauczyciela
9. Statut Szkoły
10. Standardy Ochrony Małoletnich
11. Szkolny Zestaw Programów Nauczania.
12. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 czerwca 2017 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.
14. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz. 2151).
15. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 września 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123).
16. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 poz. 1162).
17. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).
18. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).
19. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 987).
20. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r. poz. 535).
21. Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z 12 lutego 2019 r. w wprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325).
22. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535).
23. Ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. poz. 1378)
24. Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 lipca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798);
25. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025.

II. Wstęp

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane oraz uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Pierwszeństwo w wychowywaniu dziecka mają jego rodzice lub prawni opiekunowie. To oni przede wszystkim kształtują jego charakter, przekazują doświadczenia, kształtują system wartości, a szkoła pełni funkcję wspomagającą.

Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Specjalnego Ośrodka Szkolno -Wychowawczego w Tomaszowie Mazowieckim został opracowany na lata 2024 – 2026. Jest dokumentem scalającym treści i działania o charakterze wychowawczo - profilaktycznym wobec wychowanków. Program tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Wychowawcy klas realizują zadania zawarte w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym na godzinach z wychowawcą, a nauczyciele - na zajęciach edukacyjnych.

Program zawiera działania wychowawczo - profilaktyczne zgodne z potrzebami uczniów, wspiera ich w rozwoju społecznym, emocjonalnym, zawodowym i estetyczno – moralnym. Adresowany jest do uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców oraz szeroko pojętego środowiska szkolnego. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest bowiem współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Ważnym aspektem programu wychowawczo –profilaktycznego na rok szkolny 2024/2025 jest uświadomienie uczniom znaczenia obowiązujących w szkole standardów ochrony małoletnich oraz umiejętność stosowania ustalonych w nim zasad.

Przy opracowaniu Programu Wychowawczo - Profilaktycznego szkoły uwzględniono:

1. Dotychczasowe doświadczenia szkoły.
2. Zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli uwagi dotyczące głównych problemów opiekuńczo – wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku.
3. Aktualną ewaluację Programu Wychowawczo – Profilaktycznego SOSW dokonaną na koniec roku szkolnego 2023/2024.
4. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa.
5. Koncepcję pracy szkoły.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025

1. Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.
3. Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.
4. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.

Celem realizacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego jest stworzenie takiej szkoły, w której:

- panuje miła, przyjazna i życzliwa atmosfera, oparta na kulturze osobistej, wzajemnym szacunku i akceptacji, w której brak jest agresji, przemocy i dyskryminacji;
- uczniowie w miarę swoich możliwości psychofizycznych uczestniczą w życiu społeczności lokalnej;
- w swoich działaniach uwzględnia problematykę prozdrowotną mającą na celu kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, naukę udzielania pierwszej pomocy oraz bezpieczeństwo, profilaktykę, kierując się obowiązującymi wytycznymi i wewnętrznymi procedurami;
- wychowujemy do wartości i patriotycznych postaw uczniów poprzez edukację dla bezpieczeństwa i proobronną;
- nauczyciele wpajają właściwe normy społeczne egzekwują ich przestrzeganie;
- uczniowie zdobywają informacje na temat zagrożeń i sposobów radzenia sobie z nimi;
- uczniowie zdobywają wiedzę i umiejętności, wszechstronnie rozwijają swoje zainteresowania, które przygotowują ich do dalszego procesu kształcenia;
- nauczyciele poprzez swoją aktywność uczą młodego człowieka pracy na rzecz środowiska, kształtują postawę otwartości, kreatywności, bezinteresowności;
- Rodzice są odpowiedzialni za budowanie systemu wartości u swoich dzieci, wspierają nauczycieli, współuczestniczą w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów;
- Poprzez doradztwo zawodowe uczniowie pozyskują wiedzę o środowisku pracy w wybranych zawodach, uczą się rozpoznawać i określać własne zainteresowania.

Realizację programu wychowawczo -profilaktycznego wspierać będą instytucje takie, jak:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
3. Komenda Powiatowa Policji
4. Sąd Rejonowy –Kuratorzy Sądu Rodzinnego i ds. Nieletnich.
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
6. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

Podstawowe zasady realizacji programu

1. Wszyscy członkowie społeczności szkolnej znają założenia programu i są jego współtwórcami w kolejnych etapach realizacji.
2. Wszyscy pracownicy szkoły przy współudziale rodziców i prawnych opiekunów uczniów zgodnie realizują Program Wychowawczo – Profilaktyczny podejmując współodpowiedzialność za efekty jego realizacji.
3. Wszyscy własnym przykładem i konsekwencją wspomagają się wzajemnie w zwalczaniu problemów, przyjmując za nadrzędny cel rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości.

III. Misja placówki

Misją ośrodka jest kształcenie, wychowanie, jak najlepsze przygotowanie do życia dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie na miarę ich możliwości, na wszystkich etapach edukacyjnych.

Podstawową zasadą pracy jest indywidualizacja wymagań w stosunku do każdego dziecka, metod i form pracy, doboru środków dydaktycznych oraz organizacji zajęć. Ośrodek zapewnia tolerancję każdemu dziecku niezależnie od jego wyglądu, pochodzenia, stanu intelektualnego i statusu materialnego.

Ośrodek stwarza warunki do kompensacji braków poprzez rewalidację, terapię, rozwój zainteresowań i mocnych stron każdego dziecka.

Ośrodek otacza opieką nie tylko ucznia/ wychowanka, ale i jego rodzinę. Zapewnia poradnictwo w aspekcie pedagogicznym, psychologicznym i w razie potrzeby niesie pomoc materialną.

Ośrodek dąży do pełnej integracji ze środowiskiem poprzez współpracę z placówkami oświatowymi i instytucjami wspierającymi jego rozwój.

IV. Model absolwenta Ośrodka

Uczeń kończący Szkołę Podstawową:

1. Wykorzystuje zdobytą wiedzę w życiu codziennym.
2. Dbą o kulturę osobistą i kulturę słowa. Uczestniczy w życiu kulturalnym.
3. Szanuje tradycje i kulturę własnego narodu.
4. Jest odpowiedzialny za własne postępowanie.
5. Dbą o własne bezpieczeństwo i zdrowie oraz schludny i czysty wygląd zewnętrzny.
6. Posiada umiejętność podejmowania działań na rzecz ochrony zdrowia.
7. Wyraża swoje zdanie i poglądy na miarę swych możliwości.
8. Stara się racjonalnie i bezpiecznie wykorzystać wolny czas.
9. Ma pozytywny stosunek do otaczającego go świata.
10. Wierzy w siebie i swoje możliwości.
11. Zwykle potrafi rozwiązywać konflikty.
12. Łatwo nawiązuje kontakty społeczne.
13. Chętnie pomaga innym. Jest odpowiedzialny za siebie i innych.
14. Szanuje i rozumie potrzeby oraz poglądy innych.
15. Ma określone zainteresowania, talenty i pracuje nad ich rozwojem.
16. Podporządkowuje się regulaminom i zarządzeniom.
17. Przestrzega obowiązujących reguł środowiska rodzinnego, szkolnego i lokalnego.
18. Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych.
19. Bezpiecznie i rozsądnie korzysta z narzędzi i urządzeń technicznych.

20. Wykorzystuje media jako źródła informacji.
21. Potrafi powiedzieć NIE nałogom (jest asertywny)
22. Jest przygotowany do tego, aby dokonać wyboru dalszej drogi kształcenia.

Uczeń kończący Szkołę Branżową I Stopnia:

1. Potrafi wyrazić własne uczucia i panować nad emocjami.
2. Radzi sobie ze stresem i przewiduje konsekwencje własnych działań.
3. Dbą o własne zdrowie. Rozpoznaje symptomy zagrożeń zdrowia fizycznego, m.in. źródła i symptomy uzależnień od substancji psychoaktywnych, czy uzależnień behawioralnych.
4. Potrafi zaprezentować swoje zdanie, szanuje tych, którzy mają odmienne poglądy.
5. Potrafi radzić sobie z zagrożeniami życia codziennego
6. Rozróżnia dobro od zła. Wybiera właściwe wzorce moralne.
7. Zna zasady dobrego wychowania.
8. Służy pomocą, szanuje, akceptuje i rozumie innych.
9. Potrafi asertywnie radzić sobie w relacji z innymi.
10. Jest wrażliwy na otaczającą przyrodę, piękno natury.
11. Zna swój zawód teoretycznie i praktycznie
12. Ma szacunek dla pracy swojej i innych
13. Szanuje wartości narodowe, ma świadomość swojej roli w społeczeństwie.
14. Jest świadomy swoich obywatelskich praw i obowiązków.
15. Podejmuje działania na rzecz innych osób.
16. Rozpoznaje zagrożenia cywilizacyjne i manipulacje polityczno – gospodarcze.
17. Aktywnie radzi sobie w obliczu trudnych życiowych problemów.
18. Potrafi rzetelnie i odpowiedzialnie podejmować obowiązki pracownicze

Uczeń kończący Szkołę Specjalną Przysposabiającą do Pracy:

1. Wykorzystuje zdobytą wiedzę w życiu codziennym (w praktyce).
2. Potrafi dokonywać właściwych wyborów (rozdziela dobro od zła).
3. Przestrzega ogólnie przyjętych norm.
4. Wyraża własne uczucia, potrafi panować nad emocjami.
5. Zna swoje obowiązki i stara się z nich wywiązać.
6. Wie do kogo zwrócić się o pomoc w sprawach dla siebie trudnych.
7. Zna zasady zdrowego stylu życia.
8. Dbą o środowisko naturalne.
9. Potrafi dbać o czystość i estetykę miejsca, w którym przebywa.
10. Umie dbać o bezpieczeństwo swoje i innych.
11. Zna podstawowe zwroty grzecznościowe.
12. Zna symbole narodowe. Szanuje wartości uniwersalne, narodowe i państwowe.
13. Bezpiecznie korzysta z portali społecznościowych.
14. Rozpoznaje zagrożenia cywilizacyjne (uzależnienia behawioralne, i inne).
15. Umie zorganizować sobie zajęcia w czasie wolnym.

V. Diagnoza potrzeb placówki

Program Wychowawczo – Profilaktyczny SOSW został opracowany po wcześniejszym rozpoznaniu potrzeb uczniów, oczekiwań rodziców i nauczycieli oraz przeanalizowaniu problemów w społeczności szkolnej. Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, w oparciu o:

- wyniki ewaluacji działań wychowawczo – profilaktycznych z poprzedniego roku szkolnego
- wnioski z klasyfikacji w danym roku szkolnym,
- analizę dokumentacji szkolnej,
- obserwację bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analizy uwag wpisanych do dziennika
- analizę realizacji działań wychowawczo – profilaktycznych w postaci sprawozdania,
- sprawozdań wychowawców klas,
- sprawozdania z pracy pedagoga, psychologa,
- zadania zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego,
- wymogi stawiane przez środowisko oraz współczesny świat,
- priorytety MEN i Kuratorium Oświaty

Na podstawie ewaluacji podjętych działań w ramach programu wychowawczo – profilaktycznego opracowano następujące wnioski:

Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji:

1. Uczniowie w dużym stopniu brali udział w konkursach, pokazach, wycieczkach i imprezach szkolnych oraz pozaszkolnych w ramach działań wychowawczo-profilaktycznych.
2. W ramach programu „Laboratoria przyszłości” rozwijano kompetencje uczniów poprzez wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi technologii.
3. Nauczyciele reagowali na przejawy niewłaściwych agresywnych zachowań uczniów i wulgaryzmy słowne.
4. Wychowawcy współpracowali z rodzicami uczniów poprzez kontakty telefoniczne, rozmowy indywidualne i zebrania z rodzicami. W miarę potrzeb wspomagali rodziców w zakresie wychowania i ochrony zdrowia psychicznego ich dzieci.
5. Rodzice informowani są o działaniach podejmowanych przez szkołę w zakresie działań wychowawczo-profilaktycznych.
6. U uczniów rozwijano właściwe postawy moralne i patriotyczne poprzez udział w uroczystościach o charakterze patriotycznym.
7. W większości uczniowie przestrzegali norm i zasad panujących w szkole, a występujące problemy wynikają bardzo często z dysfunkcji i niepełnosprawności dzieci.
8. W ciągu roku szkolnego podejmowano działania w zakresie profilaktyki uzależnień i właściwego korzystania z mediów i Internetu w formie spotkań, prelekcji, tematyki realizowanych na godzinach wychowawczych.
9. Podczas zajęć nauczyciele podnosili poziom czynności samoobsługowych i samodzielności uczniów.

Czynniki ryzyka

W wyniku analiz wyłoniono następujące obszary problemowe:

1. Niektórzy uczniowie mają niską motywację do nauki i zdobywania, jak najlepszych ocen.
2. W niektórych klasach stwierdza się brak systematyczności w realizacji obowiązku szkolnego i nieregularne uczęszczanie uczniów na zajęcia lekcyjne: odnotowane absencje, spóźnienia, ucieczki z lekcji.
3. Obserwuje się problemy natury wychowawczej. Pojawiają się niewłaściwe postawy i zachowania u uczniów: konflikty rówieśnicze, wulgaryzmy, agresywne zachowanie.
5. Obserwuje się niezgodne z regulaminem korzystanie z telefonów komórkowych i urządzeń elektronicznych. Zdarzają się przypadki niewłaściwego korzystania z internetu i portali społecznościowych.
6. Rodzice zgłaszają problemy natury wychowawczej, i występowanie zachowań trudnych u dzieci.

Czynniki chroniące

1. Działania wychowawczo – profilaktyczne wspomagają psychofizyczny, społeczny i emocjonalny rozwój ucznia.
2. Podejmowane działania wychowawczo – profilaktyczne wpływają na wzmocnienie bezpieczeństwa w szkole oraz właściwego korzystania z mediów i Internetu.
3. Uczniowie uczą się zdrowego i higienicznego stylu życia, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i jak radzić sobie w sytuacjach stresowych, utrwalają zachowania asertywne.
4. Uczniowie poznają zgubny wpływ substancji psychoaktywnych i rozumieją potrzebę zapobiegania uzależnieniom.
5. Rodzice uczestniczą w życiu szkoły. Są informowani o postępach w nauce i zachowaniu swojego dziecka, a także o działaniach wychowawczo – profilaktycznych podejmowanych w szkole.
6. Rodzice współpracują ze szkołą w celu mobilizowania dzieci do nauki i systematycznego uczęszczania do szkoły.
7. Prawidłowo przebiega współpraca z rodzicami. W miarę potrzeb rodzice wspomagani są w zakresie wychowania i zdrowia psychicznego ich dzieci.
8. Uczniowie i ich rodzice / opiekunowie wiedzą do kogo się zwrócić o pomoc i korzystają z pomocy nauczycieli, wychowawców, pedagoga i psychologa w miarę pojawiających się problemów wychowawczych.
9. Wychowawcy i nauczyciele uczący są zaangażowani w proces wychowawczy, pomocni, empatyczni i okazują wsparcie swoim uczniom.

Zalecenia do programu

1. Motywować rodziców do udziału w zebraniach z wychowawcami i większej współpracy.
2. W dalszym ciągu dbać o bezpieczeństwo uczniów w szkole, reagować na niewłaściwe zachowania dzieci. Propagować zasady kulturalnego zachowania, motywować do przestrzegania norm i zasad panujących w szkole.
3. Wspomagać rodziców w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży,
4. Kontynuować realizację działań z zakresu profilaktyki uzależnień poprzez spotkania i konkursy. Informować rodziców o działaniach podejmowanych przez szkołę w zakresie zadań wychowawczo – profilaktycznych.
5. Rozwijać na zajęciach podstawowe umiejętności i zainteresowania uczniów z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
6. Na bieżąco współpracować z rodzicami w celu mobilizowania uczniów do nauki i systematycznego uczęszczania do szkoły, przestrzegania norm społecznych.
7. Poprzez działania opiekuńczo-wychowawcze rozwijać wśród uczniów wzorcowe postawy społeczne i patriotyczne, odpowiedzialność za region i ojczyznę.
8. Kształtować krytyczne podejście do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
9. Kształtować czynności samoobsługowe i podnosić poziom samodzielności uczniów. Uczyć odpowiedzialności za swoje postępowanie i jego skutki.
10. Kształtować zachowania służące zdrowiu, rozwijać sprawność fizyczną i nawyk aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.
11. Podejmować działania w ramach realizacji „ Nasze ekologiczne pracownie”

VI. Cele wychowania i profilaktyki

Cel nadrzędny programu

Przygotowanie uczniów do właściwego funkcjonowania w życiu społecznym, wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym.

Cele główne programu

1. Zdobyć przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego, higienicznego i bezpiecznego stylu życia oraz podejmowanie zachowań prozdrowotnych,
2. Kształtowanie postaw prospołecznych uczniów, umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania właściwych wyborów, doskonalenie umiejętności wypełniania ról społecznych, budowania prawidłowych relacji.
3. Wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów.
4. Wspieranie uczniów w ich rozwoju emocjonalnym, społecznym, intelektualnym i duchowym.

W pracy wychowawczo - profilaktycznej najważniejsze (działania ukierunkowane są na) zadania to:

- stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania ucznia w szkole
- budowanie poczucia więzi z rodziną, klasą i szkołą.
- zapewnienie optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju dziecka w bezpiecznym i przyjaznym środowisku
- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i edukacyjnej,
- budowanie prawidłowych relacji
- realizację działań z zakresu profilaktyki poprzez: realizację programów profilaktycznych bądź wybranych tematów z programów oraz pogadanki z wychowawcami, psychologiem i pedagogiem szkolnym, oraz przedstawicielami instytucji współpracującymi ze szkołą,
- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- kształtowanie właściwego korzystania z komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego i samodzielnego funkcjonowania w grupie społecznej,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przygotowanie do pełnienia roli świadomego i odpowiedzialnego obywatela.
- przygotowanie młodego człowieka do brania odpowiedzialności za funkcjonowanie środowiska naturalnego, w którym żyje.
- promowanie idei zdrowego stylu życia
- przeciwdziałanie przemocy, agresji słownej i fizycznej,
- wspieranie uczniów i rodziców w zakresie doradztwa zawodowego,

VII. Obszary działań w ramach realizacji programu

1. Zdrowie – edukacja zdrowotna.
2. Relacje – kształtowanie postaw społecznych.
3. Kultura – wartości, normy, wzory zachowań..

4. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych.

VIII. Treści Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

W szkole podstawowej

Obszar	Zadania
Zdrowie – edukacja zdrowotna	1. Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych oraz podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym. 2. Kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; 3. Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej. 4. Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywią. 5. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania. 6. Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. 7. Promowanie aktywnego wypoczynku.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	1. Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju. 2. Kształtowanie podstawowych umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. 3. Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł. 4. Kształtowanie bezpiecznych relacji między uczniami, uczniami a nauczycielami i pracownikami. 5. Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. 6. Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). 7. Rozwijanie poczucia przynależności do grupy, klasy. 8. Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych. Wzmacnianie odpowiedzialności za mienie własne i społeczne. 9. Współpraca z rodzicami. Zapoznanie rodziców z programami szkoły oraz Standardami ochrony małoletnich. Czynna współpraca nauczycieli z rodzicami. Zebrania z rodzicami, dni otwarte, wycieczki. Pogadanki dla rodziców. Uwzględnienie propozycji Rady Rodziców przy tworzeniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, organizacji imprez szkolnych oraz

	kiermaszów. Wspólne organizowanie imprez. Podnoszenie wiedzy pedagogicznej rodziców poprzez spotkania ze specjalistami. Współpraca z Radą Rodziców i klasowymi oddziałami rady rodziców. Pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, w wychowaniu dzieci i rozwiązywaniu trudności wychowawczych.
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań społecznych i patriotycznych	1. Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedziania się. 2. Kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła. 3. Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej. 4. Uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność. 5. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną. 6. Kształtowanie postaw patriotycznych i więzi z własnym regionem. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. 7. Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. Rozwijanie motywacji do zdobywania wiadomości, umiejętności i kreowania przyszłości zawodowej. 8. Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość. 9. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności. 10. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna- realizacja podczas zajęć edukacja dla bezpieczeństwa, współpraca z lokalnymi instytucjami i służbami mundurowymi. 11. Przeprowadzenie prób ewakuacyjnych i ćwiczeń z zakresu bezpieczeństwa, aby uczniowie wiedzieli jak reagować w sytuacjach zagrożenia.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).	1. Zapoznanie uczniów i rodziców z obowiązującymi w szkole regulaminami, procedurami. Zapoznanie ze Statutem, Programem Wychowawczo - Profilaktycznym, Regulaminem Oceniania, Przedmiotowymi Zasadami Oceniania, Standardami ochrony małoletnich, regulaminami i procedurami obowiązującymi w szkole. Organizowanie spotkań ze specjalistami w celu zaznajomienia uczniów z prawem oraz skutkami jego

	naruszania. Konsekwentne reagowanie na przejawy agresji i niewłaściwego zachowania. 2. Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych. 3. Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych. 4. Przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, poprzez poszerzanie wiedzy na temat uzależnień behawioralnych, m. in. od telefonu i Internetu i uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. 5. Bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach. 6. Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy. 7. Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. 8. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. 9. Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. 10. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. 11. Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców w przypadku m.in. używania substancji psychoaktywnych. 12. Wdrażanie ucznia do konieczności stosowania zasady ograniczonego zaufania do osób nieznajomych. 13. Uświadamianie o nadzwyczajnych zagrożeniach (pochodzenia naturalnego oraz wywołanych przez człowieka). 14. Zapoznanie z zasadami ostrzegania ludności o zagrożeniach oraz zasadami właściwego zachowania się na wypadek zaistnienia takich zagrożeń. 15. Kształtowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej
--	--

W szkole ponadpodstawowej

Obszar	Zadania
Zdrowie – edukacja zdrowotna	1. Rozwijanie nawyków zdrowotnych i higienicznych. 2. Promowanie aktywności fizycznej. 3. Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania. 4. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć i umiejętności panowania nad emocjami. 5. Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju. 6. Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji. 7. Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem. 8. Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi. 9. Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem 10. Utrwalanie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego. 11. Promowanie aktywnego wypoczynku.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	1. Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju. Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi. Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów. 2. Kształtowanie bezpiecznych relacji między uczniami, uczniami a nauczycielami i pracownikami. 3. Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.). Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie. Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne. 4. Kształtowanie umiejętności budowania relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu. 5. Wzmacnianie odpowiedzialności za mienie własne i społeczne. 6. Współpraca z rodzicami. Zapoznanie rodziców z programami szkoły oraz Standardami ochrony małoletnich. Czynna współpraca nauczycieli z rodzicami. Zebrania z rodzicami, dni otwarte, wycieczki. Pogadanki dla rodziców. Uwzględnienie propozycji Rady Rodziców

	przy tworzeniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, organizacji imprez szkolnych oraz kiermaszów. Wspólne organizowanie imprez. Podnoszenie wiedzy pedagogicznej rodziców poprzez spotkania ze specjalistami. Współpraca z Radą Rodziców i klasowymi oddziałami rady rodziców. Pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, w wychowaniu dzieci i rozwiązywaniu trudności wychowawczych.
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań społecznych i patriotycznych	1. Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych. 2. Kształtowanie i rozbudzanie patriotyzmu lokalnego. Uczestnictwo w działaniach patriotycznych o charakterze lokalnym, odbywających się na terenie miasta i powiatu. 3. Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób. 4. Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw. 5. Dokonywanie oceny własnych umiejętności życiowych oraz planowanie przyszłości. 6. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna- realizacja podczas zajęć edukacja dla bezpieczeństwa, współpraca z lokalnymi instytucjami i służbami mundurowymi. 7. Przeprowadzenie prób ewakuacyjnych i ćwiczeń z zakresu bezpieczeństwa, aby uczniowie wiedzieli jak reagować w sytuacjach zagrożenia.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	1. Zapoznanie uczniów i rodziców z obowiązującymi w szkole regulaminami, procedurami. Zapoznanie ze Statutem, Programem Wychowawczo - Profilaktycznym, Regulaminem Oceniania, Przedmiotowymi Zasadami Oceniania, Standardami ochrony małoletnich, regulaminami i procedurami obowiązującymi w szkole. Organizowanie spotkań ze specjalistami w celu zaznajomienia uczniów z prawem oraz skutkami jego naruszenia. Konsekwentne reagowanie na przejawy agresji i niewłaściwego zachowania. 1. Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań. 2. Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy. 3. Wdrażanie do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w Internecie, krytycznej analizy

	informacji oraz bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej. 4. Uświadamianie uczniom oraz rodzicom niebezpieczeństw i skutków nadmiernego korzystania z urządzeń multimedialnych. 5. Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych życiowych problemów. 6. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby, rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.). 7. Realizację programów profilaktycznych oraz pogadanki i rozmowy z wychowawcami, psychologiem i pedagogiem szkolnym informowanie uczniów o konsekwencjach sięgania po alkohol, papierosy i środki odurzające. 8. Kształcenie wśród uczniów umiejętność asertywności oraz umiejętność podejmowania samodzielnych decyzji oraz odpowiedzialności za ich skutki. 9. Edukować uczniów nt. uzależnień behawioralnych: Internet, jedzenie, zakupy itp. 10. Kształtowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej 11. Określenie pozytywnych i negatywnych emocji. Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji. Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. Rozpoznawanie uczuć. Wzmacnianie wiary we własne możliwości, budowanie pozytywnej samooceny. Stres i sposoby radzenia ze stresem. Omawianie sposobów rozwiązywania własnych problemów. Zajęcia wzmacniające pewność siebie.
--	---

Ewaluacja programu

Program Wychowawczo - Profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu oraz corocznie dokonywanej ewaluacji. Okresowego podsumowania efektywności działań wychowawczo-profilaktycznych dokonuje w obrębie zespołu klasowego wychowawca, a do oceny całokształtu tych oddziaływań, powołany przez dyrektora szkoły zespół. Wyniki ewaluacji są jawne i prezentowane w postaci sprawozdania.

Sposoby pozyskiwania informacji niezbędnych do ewaluacji:

- bezpośrednie rozmowy z uczniami i rodzicami,
- wywiady z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły,
- wnikliwa obserwacja uczniów – prowadzenie dokumentacji na ten temat przez wychowawcę klasy, grupy wychowawczej, nauczycieli, specjalistów,
- wymiana uwag, spostrzeżeń oraz własnych doświadczeń w zakresie realizacji programu między nauczycielami, wychowawcami, rodzicami i innymi pracownikami,
- informacje zebrane podczas spotkań z rodzicami,
- sprawozdania wychowawców,
- ankiety ewaluacyjne,
- analiza dokumentów ośrodka,
- analiza wytworów wychowanków,
- informacje dotyczące współpracy z instytucjami wspomagającymi.

Informacje na temat efektywności podejmowanych konkretnych działań będą zbierane w trakcie ich wdrażania. Roczna ewaluacja pozwoli na określenie mocnych i słabych stron podjętych działań wychowawczo – profilaktycznych. Wyniki prowadzonych działań i badań staną się podstawą do sformułowania wniosków, które następnie będą uwzględnione przy opracowywaniu kolejnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Zespół ds. opracowania Programu Wychowawczo – Profilaktycznego:

Maria Filipek
Bernardeta Jakubowska
Małgorzata Politańska

Program został przedstawiony i zaopiniowany pozytywnie
na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu

Program Wychowawczo – Profilaktyczny uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu
z Radą Pedagogiczną w dniu Nr uchwały.....